

УКРАЇНСЬКА НЕОЛІНГВІСТИКА: ПОШУКОВИЙ ПРОСТІР, НАПРЯМИ, ПРОБЛЕМИ

Лариса Шевченко

УДК 81-11:811.161.2

Сучасне мовознавство переорієнтовує лінгвістику на вирішення комунікативних завдань, стратегій і тактик, що свідчать про функціональний ресурс мови, її перспективу. Українська неолінгвістика в її актуальних напрямках медіалінгвістики, юрис-, бізнес-, полілінгвістики, лінгвістичної іміджології, інших модерних напрямів покликана створити науковий простір, де вирішуються проблемні питання мовознавства.

Ключові слова: неолінгвістика, медіалінгвістика, юрислінгвістика, політична лінгвістика, стилістика української мови.

Current Language Studies shift Linguistics into the solving of communication tasks, strategies and tactics. All of them are considered as a marker of the language functional resources, its prospects. Ukrainian Neolinguistics, manifested by Media, Legal, Business, Political Linguistics, and other modern branches is aimed to develop a scientific sphere, where Linguistic scientific problems are solved.

Keywords: Neolinguistics, Medialinguistics, Legal Linguistics, Political Linguistics, Ukrainian language Stylistics.

Поняття «неолінгвістика» є одним з наукових, а отже, предметних маркерів інформаційної ери в цивілізації. Якщо звернутися до семантичного обсягу цього поняття, можна спостерегти неоднозначність, а часом і суперечливість у розумінні змісту неолінгвістики, що пояснюється вочевидь різними парадигмами пізнання, сформованими чи такими, які ще тільки формуються, або гіпотетично можуть з'являтися в мовознавстві.

Лінії дискусії окреслюють дуалізм традиційних парадигм, з усім спектром наукових досягнень, результатів і апробованих методів аналізу мовних явищ, а в іншій частині спектра — інноваційного знання, співмірного із часом цивілізації, викликами та тенденціями її розвитку.

Часто лінгвістичні дискусії формалізуються в семантиці складників композита неолінгвістика, де формант «нео» автоматично відносить поняття до нового, перспективного, очікуваного, сучасного. Пояснювальна здатність такого підходу обмежується тим, що напівафікс «нео» позначає не тільки предметну сферу «нової» лінгвістики, але й цілий ряд аналогових за будовою, проте різних за змістом, хронологією, напрямками гуманітаристики знання (див., зокрема, неологія, неокласицизм, неокласики, неофіти та ін.).

Щодо хронології як часової віднесеності саме до сучасного чи перспективного знання поняття неолінгвістика також не дістає надійних пояснень, якщо зіставити його з традиційним — лінгвістика. Адже в різні періоди становлення й розвитку мовознавства можна натрапити на уточнювальну форму наукового аналізу — сучасна / модерна / нова лінгвістика: спостерігаємо назване означення щодо номінації лінгвістики і в ХІХ, і у ХХ, і сьогодні, вже у ХХІ ст.

Існують й інші, філософські за сутністю пояснення щодо відмінностей понять «лінгвістика» й «неолінгвістика» — критерії розрізнення в цьому випадку спираються на аргументацію еволюціонізму, здатність людини змінюватися в часі, накопичувати досвід, відповідно щоразу на вищому рівні систематизації та наукової абстракції інтерпретувати набуті досвід і знання, а отже, еволюціонувати від традиційної лінгвістики (яку ще й досі часто відносять тільки до емпіричної науки) — до неолінгвістики, яка не обмежується знанням про систему і структуру мови.

Критерії еволюціонізму розробляються, як відомо, у різних філософських напрямках і дістають, на наш погляд, серйозної аргументації у філософії мови. Проте поняття неолінгвістики залишається в названій філософській постановці проблеми операційним, але не домінуючим: предметність еволюціонізму полягає пе-

редусім у розробці інших питань — часу, руху, змін, буттєвості людини, розвитку її свідомості та ін. (згадаймо хоч би великого діалектика Гегеля з його увагою до рівнів мислення людини та мовних форм, які їх репрезентують, але без жодної уваги до мовознавства).

Як перспектива розвитку лінгвістики, її відповідна новому часові модель наукової рефлексії, неолінгвістика аналізується в теорії інтелектуалізації літературної мови [42]. Йдеться про синкретичний аналіз, де об'єднуються вже названі підходи до розвитку мови й мовознавства з результатом інших наук про людину, її мову, соціокультурні функції мови, здатність бути інтелектуальним інструментом в осягненні цивілізаційної перспективи. З погляду еволюціонізму закономірність об'єднання наукових знань про людину, її диференційну характеристику — мову, мовну свідомість як інтелектуальну рефлексію на світ, функціональний ресурс мови й відповідно спеціалізацію мовних одиниць є доведеною і продуктивною.

Найперше синкретизму наукових знань сприяла продуктивна для науки ХХ ст. (але й сьогодні) теорія функціоналізму, з її зосередженістю на спектрі можливих функцій мови, її соціальної і культурної динаміці, обґрунтуванні мотиваційних (екстра- й інтралінгвістичних) критеріїв щодо добору й використання мовних одиниць. Вихід системно-структурного знання (а ще раніше — описової граматики) у бурхливий світ множинно прогнозованих комунікативних сфер / функціональних стилів спричинив до ефекту дослідницького простору, який безкінечно розширюється. Атрибуція «функціональний» часом стає надлишковою не тільки у стилістиці (бо і справді перспектива зосереджується на реальних інтенціях мови, що співвідносні з ритмами життя), але і в інших мовознавчих напрямках — граматиці, лексикографії та ін., для яких недостатньо констатувати мовне явище чи його формалізовані варіанти. До уваги неодмінно мають братися мотивації виникнення мовного явища, його спеціалізації відповідно до сфер комунікації, можливого розвитку.

Із цього погляду соціо- чи психолінгвістика є, безумовно, інноваційним знанням попереднього століття, що активно розвивається й сьогодні, інтегруючи результати наукових спостережень і методик у загальну теорію інтелектуальної еволюції літературної мови.

Насправді навіть приблизний перелік інноваційних для лінгвістики напрямів науки є достатньо великим — нейролінгвістичне програмування, комп'ютерне моделювання, лінгвістична експертиза, медіалінгвістика, юридична лінгвістика, політична лінгвістика, бізнесова лінгвістика, лінгвістична іміджологія, PR-лінгвістика та ін. — усі вони є синкретичними за природою і заповнюють вкрай важливі для розуміння процесів розвитку соціальної людини наукові лакуни.

У зв'язку зі сказаним постає ряд питань, основними з яких (відповідно до заявленої проблеми) є:

- як названі інноваційні напрями лінгвістики репрезентовані в українському мовознавстві?

- чи можна їх номінувати за загальним поняттям неолінгвістика?

- чи повною мірою відображає сформована сьогодні інноваційна лінгвістика тенденції розвитку й необхідні комунікативні запити інформаційної ери цивілізації?

Українське мовознавство з відомих причин історико-культурних і соціальних особливостей розвитку достатньо тривалий час було зосереджене на вирішенні фундаментальних дослідницьких завдань, серед яких: історико-etimологічний аналіз процесів становлення й розвитку української мови (І. Огієнко, Л. Булаховський, І. Білодід, Ю. Шевельов, В. Русанівський, В. Скляренко, Г. Півторак, В. Німчук, їхні учні й дослідники, які створили переконливу панораму історичної тягlosti й самодостатності української мови); дослідження граматичної та фонетичної систем української мови, де до вже названих учених можна додати І. Кучеренка, Н. Тоцьку, Л. Скалозуб, О. Тараненка, А. Загнітка, І. Вихованця, К. Городенську, численних і продуктивних авторів дисертаційних робіт і граматик для університетської дидактики; порівняльно-історичні дослідження, вивчення міжмовних контактів і

зв'язків (О. Потебня, Л. Булаховський, О. Ткаченко, О. Тараненко, К. Тищенко та ін.); аналіз семантики слова в дискурсах внутрішньої форми, етнопсихології, лінгвофольклористики, що значною мірою спираються на потебнянську традицію (О. Потебня, С. Єрмоленко, Л. Лисиченко, Н. Слухай, Ю. Дядищева-Росовецька та ін.); пізнання можливостей слова в тексті різних стильових, жанрових і комунікативних ситуаціях (В. Русанівський, Д. Баранник, М. Пилинський, С. Єрмоленко, Т. Панько, Л. Лисиченко, Л. Пустовіт, Ф. Бацевич, М. Голянич, Л. Ставицька, дослідники київської, харківської, львівської та інших наукових шкіл, які активно працюють у сучасному українському мовознавстві); формування принципів і засад наукової лексикографії, що включає і практичну діяльність лексикографів зі створення базових, фундаментальних лексикографічних праць історичного, етимологічного, загального словника української мови, фразеологічного, комплексу термінологічних словників із хімії, юриспруденції, медицини, фізики, геології, математики, інших галузей наукового знання, дискурсивних словників, які репрезентують граматичну будову мови, її варіативні можливості та здатність до функціонального заміщення мовних одиниць — синонімічних, антонімічних, епітетних та ін. (бібліографія цих робіт є переконливою і може становити окрему дослідницьку працю); аналіз процесів терміноутворення, систематизації та структурування термінів, взаємозалежностей і взаємозумовленостей української терміносистеми й універсальних для наукової сфери міжнародних терміносистем (Т. Панько, І. Білодід, Т. Кияк, І. Кочан, Г. Мацюк та ін.); теоретичне й лінгвофілософське осмислення онтологічних інтенціональних характеристик мови, формулювання принципів і критеріїв її епістемного пізнання (О. Потебня, пізніше — Л. Булаховський, О. Білецький, О. Мельничук, С. Кримський, Т. Руденко, Ф. Бацевич та ін.).

Зауважимо, що в класичній українознавчій традиції відбулися й відбуваються процеси, характерні для наукового знання взагалі — з одного боку, спеціалізація, що передбачає заглиблення в проблему, її докладне вивчення й аргументацію,

з другого, — розширення спектра досліджуваної проблематики, вихід у суміжні сфери аналізованого питання, з відповідною постановкою нових завдань, іншого рівня наукової абстракції та можливих узагальнень. Думаємо, що в діалектиці названого пізнавального процесу виявляється зрілість науки, як і масштаб дослідника, який від конкретно-наукового аналізу виростає до узагальнень, здатності комплексно вивчити спостережувані об'єкти. Врешті, саме такою стала українська лінгвістика вже від початку системного формування наукового напрямку. Найцитованіший у філології (і не тільки) О. Потебня, як відомо, запропонував науковій громадськості глибоку граматичну теорію і водночас одну з найперших в україністиці праць з філософії мови, яка з часом не втрачає своєї актуальності. Ученими поліфонічного спектра досліджень були і є Л. Булаховський, О. Білецький (на цю характеристику в оцінці названих наукових особистостей вказує, зокрема, і їхній учень — Ю. Шевельов — у мемуарній прозі), В. Русанівський, О. Мельничук, В. Склярєнко, Л. Лисиченко, О. Ткаченко та ін. Число наукових особистостей можна продовжувати і продовжувати, і такий перелік для української лінгвістики є оптимістичним.

Таким чином, фундаментальні теоретичні засади і сформований погляд на системно-структурну будову української мови, її історичні витoki, еволюційні зміни, аргументація щодо здатності національної мови вербалізувати мовну свідомість народу й бути універсальним інструментом соціальної та міжособистісної комунікації в новому часі вже сформовані. Залишається питання перспективи.

Неолінгвістика власне і постає як відповідь наукової спільноти на виклики часу, позначеного як інформаційна ера в сучасній цивілізації. Розподіл наукових галузей на фундаментальні та прикладні втрачає однозначність, чіткість і певною мірою дискредитує оцінність результатів наукових досліджень.

Візьмемо до аналізу, наприклад, медіалінгвістику. Синкретичність назви очевидна. Об'єктом є мова у сфері соціальної комунікації. Предметність наукових спостережень широка — від

специфіки функціонування мовних одиниць у медіастилі, його жанрових формах і підстилях, на різних типах носіїв (паперових, електронних, звукових, візуальних), у комунікації міжособистісній, у різних соціальних стратах (з урахуванням мовної комунікації серед реципієнтів, різних за віком, соціальним статусом, рівнем культури, місцем проживання, світоглядом та ін.). Коректність наукового забезпечення аналізу передбачає також врахування органічних взаємозалежностей між літературною мовою і мовним ресурсом, який належить до мовного реєстру національної мови, але перебуває поза літературною нормою (територіальні та соціальні діалекти).

Самодостатнє питання — неологія, інтернаціоналізація лексичного та фразеологічного складу мови як активних процесів у сучасному глобалізованому світі, що передусім виявляються в медіамові. Насправді предметна сфера медіалінгвістики безкінечно і стрімко формує нові й нові наукові завдання, що потребують не тільки швидкої відповіді, але й формування світоглядно-наукової парадигми, у якій покликання на установлену норму й узус уже сьогодні є недостатніми. У наукових дискусіях і практиці наукового спілкування немає однозначної відповіді на реальне мовне явище — літературну медійну фразеологію, поширений певний нормативно-естетичний скептицизм щодо сленгових форм (наприклад, в інтернет-комунікації, рекламі), лінгвісти часто не мають одноставної думки про реалії мовного життя, намагаючись не осмислити його у складному світі динамічної культури, пришвидшеного (як твердять фізики) часу, нових способів передачі інформації, врешті, жорсткої конкурентності культур, до яких належить і мова.

Отож, чи можна дістати відповіді на ці та інші численні питання лінгвістові, який залишиться в межах компетенції тільки свого фаху? Інтралінгвістичні мотивації, апробовані ще у ХХ ст., дістають у наш час особливої пояснювальної здатності в такій динамічній сфері суспільної комунікації, як медіа. Соціальні, політичні, культурні та інші мотивації визначають як рівень, так і форму масової комунікації, безумовно, впливають на мову, її рух і, наголо-

симо, перспективу розвитку. На нашу думку, без знання соціальної психології, соціології, політології, історії культури, а ще — основ нейролінгвістики, політтехнологій, інших сфер знання, які дадуть змогу об'єктивно розглянути процеси, що відбуваються у мові медіа, медіалінгвістика не є перспективною. І що більше об'єктивних мотивацій враховуються в аналізі медійної комунікації, то вагомішим є науковий результат. Прогностичний аспект таких досліджень — спостереження тенденцій розвитку мови, можливі пропозиції щодо регулятивних механізмів у мовній політиці, стилістичній нормі, прийнятних чи неприйнятних змінах у системо-структурній будові самої мови.

Як гуманітарна наукова сфера українська медіалінгвістика не може існувати в опозитивній моделі фундаментально-прикладного знання. Фундаментальне, як відомо, набуває цінності, якщо аналізує час і простір культури, реалії буття мови, на яких вибудовується прогноз щодо її існування, конкурентності, здатності до комунікативної повноти й ефективності.

І саме таке розуміння медіалінгвістики дозволяє нам віднести її до неолінгвістики — синкретичного, як уже наголошувалося, напрямку, який формує наукову перспективу у світовому мовознавстві. Дозволимо собі наголосити на такій позиції, що неодноразово аргументувалася нами на поважних наукових конференціях (зокрема, у Києві, Варшаві, Познані, Белграді та інших містах) і на сторінках фахових періодичних видань (наприклад, наш збірник «Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика», № 26–35).

Медіалінгвістика як науковий дискурс зосереджений на медіакомунікації, що є особливою вербальною системою інформаційного діалогу в суспільстві, очевидно реалізує нову мовну дійсність, а отже, потребує адекватного інтелектуального інструментарію для пояснень і передбачень процесів, що відбуваються в мові в добу інформатизації.

Українське мовознавство як життєдайний науковий організм реагує на виклики часу. Це з 60–70-х років минулого століття, коли лінгвіс-

тика обґрунтовує категорії стилістичної норми (М. Пилинський), у Дніпропетровську (нині — м. Дніпро) формується школа, спрямована на аналіз різних типів медійної комунікації (Д. Баранник), а в Інституті мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України розробляються проблеми жанрів і стилю масової інформації загалом (В. Русанівський, С. Єрмоленко та ін.), відбувається актуалізація дослідницьких питань.

Входження медіалінгвістики до кола інноваційних напрямів філології відбувається пізніше. У наш час, коли поняття неолінгвістики є достатньо апробованим і навіть, дозволимо собі сказати, тривіальним у світовій науці, українська медіалінгвістика має певні відповіді на інформаційні виклики. Київська медіалінгвістична школа продуктивно працює над різними загальними і частковими медіалінгвістичними проблемами (О. Стишов, Л. Кудрявцева, С. Чермеркін, Д. Сизонов, Л. Шулінова, Д. Дергач та ін.), формується одеська медіалінгвістична школа (М. Мамич та ін.), в активі якої — дві міжнародні конференції («Людина і право в мові ЗМІ», 2017, 2018 рр.), захищено численні дисертації, прямо або фрагментарно звернені до окремих проблем медіалінгвістики (їхня тематична бібліографія, очевидно, ще потребує впорядкування).

Найоперативнішою і найсерйознішою відповіддю на виклики часу вважаємо відкриття в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка спеціалізації «Медіалінгвістика» у бакалавріаті та відповідної спеціалізації в межах програми підготовки магістрів. Українські медіалінгвісти забезпечили університетську дидактику авторськими програмами для різних рівнів спеціалізації, термінологічним інструментарієм, представленим у виданні «Медіалінгвістика. Словник термінів і понять» (Л. Шевченко, Д. Дергач, Д. Сизонов) [17], постійна медіалінгвістична рубрика із широким колом авторів є у фаховому періодичному виданні «Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика», що входить до міжнародних наукометричних баз Index Copernicus, ERIH+, РИНЦ, ResearchBib.

Проте питання залишаються. Сформована у західній науці **вже нова традиція** є динамічнішою, концептуально осмисленою, з ентузіазмом сприйнятою суспільством як синтез наукових знань про різні сфери інтелектуальної діяльності. Медіалінгвістика (і вужче — медіастилістика) вільно входить до системи університетської підготовки провідних університетів Європи й Америки. Неолінгвістичний напрям як окремих зазначено в університетській освіті ряду німецьких, прибалтійських, польських, російських та інших університетів світу. В аспекті різних теорій і методологій розробляються ідеї про функціональний статус мови в сучасному суспільстві, форми і принципи її адаптації до викликів інформаційної цивілізації.

Ще складніша ситуація з іншими напрямками неолінгвістики — юрислінгвістикою, лінгвістичною експертизою, іміджологією, інформаційними лінгвотехнологіями та ін. У багатьох випадках українські мовознавці тільки починають формулювати важливі для нашої науки проблеми, як це відбувається з юрислінгвістикою (Ю. Прадід, Д. Сизонов та ін.), створюють операційний термінологічний апарат для концептуального представлення напряму [45], формулюють відповідні спеціалізації (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут філології, спеціалізація «Лінгвістична експертиза» для бакалавріату), зосереджуються на підготовці дисертаційних робіт з інноваційних галузей знань — лінгвістичної іміджології, юрислінгвістики, PR-лінгвістики та ін.

Безумовно, велику перспективу має проект, заснований академіком В. Широковим «Всеукраїнський лінгвістичний діалог». Ідеолог проекту, теоретик і один з найавторитетніших фахівців у сфері лінгвотехнологій, В. Широков вибудовує конкурентну модель інноваційного знання, де інтелектуальні інтенції людини, вербалізовані в мові, будуть співмірними з технологічними можливостями передачі та творення інформації в сучасному суспільстві. Що більше, мовознавчі завдання стимулюватимуть розвиток технологій, що й передбачає зміст неолінгвістики як синкретичного напряму в сучасному пізнанні світу.

Українська неолінгвістика, отже, є об'єктивною науковою реальністю, що відображає загальні тенденції інтелектуального розвитку людини, її можливості адекватно та перспективно будувати, конструювати й осмислювати проблеми суспільного розвитку. Співмірна зі світовим науковим пошуком, неолінгвістика в Україні має серйозну перспективу, хоча

й потребує консолідації зусиль, вироблення наукової стратегії розвитку, визначення й обґрунтування пріоритетних завдань. Врешті, бачення перспективи — це вже крок на шляху до неї за умови консолідації фахових зусиль і ритму наукової конструктивної роботи, яка відповідатиме ритму інформаційної цивілізації.

Джерела та література

1. Баранник Д. Х. Текст как высшая форма реализации коммуникативной функции речи и его основные единицы. *Семантические и коммуникативные категории текста*. Ереван : Издательство Ереванского государственного университета, 1990. С. 14–16.
2. Бацевич Ф. С., Космеда Т. А. Очерки по функциональной лексикологии. Львов : Світ, 1997. 392 с.
3. Белецкий А. А. Цивилизация и культура. *Collegium*. 1993. № 1. С. 5–8.
4. Булаховський Л. А. Вибрані праці : у 5 т. Київ : Наукова думка, 1975.
5. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Семантико-синтаксична структура речення. Київ : Наукова думка, 1983. 219 с.
6. Гегель Г. Ф. Эстетика : в 4 т. Москва : Искусство, 1968–1973.
7. Голянич М. І. Внутрішня форма слова і художній текст. Івано-Франківськ : Плай, 1997. 178 с.
8. Дядищева-Росовецька Ю. Фольклор і поетичне слово Тараса Шевченка. Київ : Київський університет, 2001. 133 с.
9. Єрмоленко С. Фольклор і літературна мова. Київ : Наукова думка, 1987. 246 с.
10. Єрмоленко С. Нариси з української словесності. (Стилістика та культура мови). Київ : Довіра, 1999. 431 с.
11. Жовтобрюх М. А. Нарис історії українського радянського мовознавства (1918–1941). Київ : Наукова думка, 1991. 260 с.
12. Крымский С. Б., Парахонский Б. А., Мейзерский В. М. Эпистемология культуры. Киев : Наукова думка, 1993. 216 с.
13. Левин Ю. И. Истина в дискурсе. *Семантика и информатика*. Москва, 1994. Вып. 34. С. 124–164.
14. Лингвистика: взаимодействие концепций и парадигм. Харьков : ХИМЭСХ, 1991. Вып. 1. Ч. 1. 239 с.
15. Лисиченко Л. А. Лексико-семантическая система украинської мови. Харків : Харківський державний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, 1997. 131 с.
16. Лисиченко Л. Мовна картина світу та її рівні. *Збірник Харківського історико-філологічного товариства*. Харків : Майдан, 1998. Т. 6. С. 129–144.
17. Медіалінгвістика: словник термінів і понять / Л. І. Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов ; за ред. Л. І. Шевченко. Київ : Київський університет, 2014. 326 с.
18. Мельничук О. С. Розвиток мови як реальної системи. *Мовознавство*. 1988. № 2. С. 22–34.
19. Мельничук А. С. Методологические поиски в современных подходах к исследованию языка. *Методологические основы новых направлений в мировом языкознании*. Киев : Наукова думка, 1992. С. 3–16.
20. Огієнко І. Історія української літературної мови. Київ : Либідь, 1995. 294 с.
21. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство. Львів : Світ, 1994. 216 с.
22. Пешак М. М. Нариси з комп'ютерної лінгвістики. Ужгород : Закарпаття, 1999. 199 с.
23. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. Київ : Наукова думка, 1976. 288 с.
24. Півторак Г. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов. Міфи і правда про трьох братів слов'янських зі «спільної колиски». Київ : Академія, 2001. 150 с.
25. Після філософії: кінець чи трансформація? Київ : Четверта хвиля, 2000. 432 с.
26. Потєбня А. А. Из записок по теории словесности. Харьков, 1905. 650 с.
27. Потєбня А. А. Мысль и язык. Киев : СИНТО, 1993. 192 с.
28. Радзиевская Т. В. Дискурсивные формы фиксации опыта: дневниковые записи В. М. Голицына. *Русская филология*. 2016. № 1. С. 3–10.

29. Руденко Д. М. *Имя в парадигмах «философии языка»*. Харьков : Основы, 1990. 299 с.
30. Русанівський В. М. *Історія української літературної мови*. Київ : АртЕк, 2001. 392 с.
31. Семчинський С. В. *Семантична інтерференція мов: на матеріалі слов'яно-східнороманських мовних контактів*. Київ : Вища школа, 1974. 256 с.
32. Сизонов Д. Ю. *Медична термінологія в мас-медіа: стилістичний потенціал : монографія*. Київ : Київський університет, 2012. 198 с.
33. Слухай Н. В. *Неоміфи у віртуальному просторі сучасної України. Інформаційна безпека людини, суспільства, держави*. 2017. № 1 (21). С. 200–206.
34. Ставицька Л. О. *Естетика слова в українській поезії 10–30 років ХХ ст.* Київ : Правда Ярославичів, 2000. 156 с.
35. Тараненко А. А. *Языковая семантика в ее динамических процессах*. Київ : Наукова думка, 1989. 256 с.
36. Тищенко К. *Метатеорія мовознавства*. Київ : Основы, 2000. 250 с.
37. Ткаченко О. Б. *Очерки языкового субстрата*. Київ : Наукова думка, 1989. 205 с.
38. *Українська мова. Енциклопедія*. Київ : Українська енциклопедія, 2000. 752с.
39. *Философия языка: в границах и вне границ : международная серия монографий*. Харьков : Око, 1993–1994. Т. 1. 192 с. ; Т. 2. 176 с.
40. Шевельов Ю. *Українська мова в першій половині двадцятого століття (1900–1941). Стан і статус*. Київ : Сучасність, 1987. 295 с.
41. Шевченко Л. І. *Горизонтами модерної лінгвістики : монографія*. Київ : Київський університет, 2014. 317 с.
42. Шевченко Л. І. *Інтелектуальна еволюція української літературної мови: теорія аналізу : монографія*. Київ : Київський університет, 2001. 478 с.
43. Широков В. А. *Феноменологія лексикографічних систем : монографія*. Київ : Наукова думка, 2004. – 327 с.
44. Широков В. А. *Елементи лексикографії : монографія*. Київ : Довіра, 2005. 304 с.
45. *Юрислінгвістика: словник термінів і понять / Л. І. Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко ; за ред. Л. І. Шевченко*. Київ : Київський університет, 2015. 348 с.
46. Яворська Г. М. *Прескриптивна лінгвістика як дискурс. Мова, культура, влада*. Київ : Національна академія наук України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, 2000. 288 с.

References

1. Barannik D. (1990) *Tekst kak vysshaya forma realizatsii kommunikativnoy funktsii rechi I ego osnovnyye yedynitsy* [Text as the Highest Form of Realization of Speech's Communicative Function and Its Basic Units]. *Semanticheskiye i kommunikativnyye kategorii teksta* [Text's Semantic and Communicative Categories]. Yerevan: Yerevan State University, 1990, pp. 14–16.
2. Batsevich A., Kosmeda T. (1997) *Ocherki po funktsionalnoy leksikologii* [Essays on Functional Lexicology]. Lviv: Svit, 392 pp.
3. Beletskiy A. (1993) *Tsivilizatsiya i kultura* [Civilization and Culture]. *Collegium*, № 1, pp. 5–8.
4. Bulakhovskiy L. (1975) *Vybrani pratsi: u 5 t.* [Selected Works: in Five Volumes]. Kyiv: Naukova dumka.
5. Vykhoanets I., Horodenska K., Rusanivskiy V. (1983) *Semantyko-syntaktychna struktura rechennia* [Semantic-Syntactic Sentence Structure]. Kyiv: Naukova dumka, 219 pp.
6. Hegel G. W. F. (1968–1973) *Estetika: v 4 t.* [Aesthetics: in Four Volumes]. Moscow: Iskusstvo.
7. Holianych M. (1997) *Vnutrishnia forma i khudozhniy tekst* [Word's Underlying Form and Text of Art]. Ivano-Frankivsk: Play, 178 pp.
8. Diadyshcheva-Rosovetska Yu. (2001) *Folklor i poetychne slovo Tarasa Shevchenka* [Folklore and Taras Shevchenko's Words of Poetry]. Kyiv: Kyiv University, 133 pp.
9. Yermolenko S. (1987) *Folklor i literaturna mova* [Folklore and Literary Language]. Kyiv: Naukova dumka, 246 pp.
10. Yermolenko S. (1999) *Narysy z ukrayinskoyi slovesnosti. (Stylistyka ta kultura movy)*. [Essays on Ukrainian Philology. (Stylistics and Culture of Language)]. Kyiv: Dovira, 431 pp.
11. Zhovtobriukh M. (1991) *Narys istoriyi ukrayinskoho radianskoho movoznavstva (1918–1941)* [A Study on the History of Ukrainian Soviet Linguistics (1918–1941)]. Kyiv: Naukova dumka, 260 pp.
12. Krymskiy S., Parakhonskiy B., Meyzerskiy V. (1993) *Epistemologiya kultury* [Epistemology of Culture]. Kyiv: Naukova dumka, 216 pp.
13. Levin Yu. (1994) *Istina v diskurse* [Truth in Discourse]. *Semantika i informatika* [Semantics and Informatics]. Moscow, Issue 34, pp. 124–164.
14. KhIMESKh (1991) *Lingvistika: vzaimodeystviye konseptsiy i paradigm* [Linguistics: An Interaction of Conceptions]. Kharkiv: KhIMESKh, Issue 1, part 1, 239 pp.

15. Lysychenko L. (1997) *Leksyko-semantychna systema ukrayinskoyi movy* [The Lexico-Semantic System of Ukrainian Language]. Kharkiv: H. Skovoroda Kharkiv State Pedagogic University, 131 pp.
16. Lysychenko L. (1998) *Movna kartyna svitu ta yiyi rivni* [Linguistic Picture of the World and Its Levels]. *Zbirnyk Kharkivskoho istoryko-filolohichnoho tovarystva* [Symposium of the Kharkiv Historical and Philological Society]. Kharkiv: Maydan, Vol. 6, pp. 129–144.
17. Shevchenko L. (ed.) (2014) *Medialingvistyka: slovnyk terminiv i poniat* [Media Linguistics: Glossary and Conceptual Dictionary] (Shevchenko L., Derhach D., Syzonov D.). Kyiv: Kyiv University, 326 pp.
18. Melnychuk O. (1988) *Rozvytok movy yak realnoyi systemy* [Development of Language as a Real System]. *Movoznavstvo* [Linguistics], № 2, pp. 22–34.
19. Melnychuk A. (1992) *Metodologicheskiye poiski v sovremennykh podhodakh k issledovaniyu yazyka* [Methodological Search in Context of Modern Approaches to Language Studies]. *Metodologicheskiye osnovy novykh napravleniy v mirovom yazykoznanii* [Methodological Principles of New Trends in Global Linguistics]. Kyiv: Naukova dumka, pp. 3–16.
20. Ohiyenko I. (1995) *Istoriya ukrayinskoyi literaturnoyi movy* [The History of Ukrainian Literary Language]. Kyiv: Lybid, 294 pp.
21. Panko T., Kochan I., Matsiuk H. (1994) *Ukrayinske terminoznavstvo* [Ukrainian Science of Terminology]. Lviv: Svit, 216 pp.
22. Peshchak M. (1999) *Narysy z kompyuternoyi lingvistyky* [Essays on Computational Linguistics]. Uzhhorod: Zakarpattia, 199 pp.
23. Pylynskyi M. (1976) *Movna norma i styl* [Linguistic Standard and Style]. Kyiv: Naukova dumka, 288 pp.
24. Pivtorak H. (2001) *Pokhodzhennia ukrayintsev, rosiyan, bilorusiv ta yikhnikh mov. Mify i pravda pro brativ slovyanskykh zi «spilnoyi kolysky»* [The Origin of Ukrainians, Russians, Belarusians, as well as Their Languages. Myths and Truth on Three Slavonic Siblings from the *Common Cradle*]. Kyiv: Akademiya, 150 pp.
25. Chetverta khvyliya (2000) *Pislia filosofiyi: kinets chy transformatsiya?* [After Philosophy: Whether it is an End or a Transformation]. Kyiv: Chetverta khvyliya, 432 pp.
26. Potebnia A. (1905) *Iz zapisok po teorii slovesnosti* [From the Notes on the Theory of Philology]. Kharkov, 650 pp.
27. Potebnia A. (1993) *Mysl i yazyk* [Thinking and Speech]. Kyiv: SINTO, 192 pp.
28. Radziyevskaya T. (2016) *Diskursivnyye formy fiksatsii opyta: dnevnikovyye zapisi V. M. Golitsyna* [Discursive Forms of Experience Recording: V. Golitsyn's Diary Notes]. *Russkaya filologiya* [Russian Philology], № 1, pp. 3–10.
29. Rudenko D. (1990) *Imia v paradigmatykh «filosofii yazyka»* [A Name in Paradigms of the *Language Philosophy*]. Kharkiv: Osnovy, 299 pp.
30. Rusanivskiy V. (2001) *Istoriya ukrayinskoyi literaturnoyi movy* [The History of Ukrainian Literary Language]. Kyiv: ArtEk, 392 pp.
31. Semchynskiy S. (1974) *Semantychna interferentsiya mov: na materialy slovyano-skhidnoromanskykh movnykh kontaktiv* [Semantic Interference of Languages: On the Ground of Slavonic-East-Romance Linguistic Contacts]. Kyiv: Vyshcha shkola, 256 pp.
32. Syzonov D. (2012) *Medychna terminolohiya v mas-media: stylistychnyi potentsial: monografiya* [Medical Terminology in Mass Media: A Stylistic Potential: A Monograph]. Kyiv: Kyiv University, 198 pp.
33. Slukhay N. (2017) *Neomify u virtualnomu prostori suchasnoyi Ukrayiny* [Neomyths in Virtual Space of Modern Ukraine]. *Informatsiyna bezpeka liudyny, suspilstva, derzhavy* [Human, Social and State Information Security], № 1 (21), pp. 200–206.
34. Stavyska L. (2000) *Estetyka slova v ukrayinskiy poeziyi 10–30-kh rokiv XX st.* [Linguistic Aesthetics in the 1910s–1930s Ukrainian Poetry]. Kyiv: Pravda Yaroslavychiv, 156 pp.
35. Taranenka A. (1989) *Yazykovaya semantika v yeyo dinamicheskikh protsessakh* [Linguistic Semantics in Its Dynamic Processes]. Kyiv: Naukova dumka, 256 pp.
36. Tyshchenko K. (2000) *Metateoriya movoznavstva* [Metatheory of Linguistics]. Kyiv: Osnovy, 250 pp.
37. Tkachenko O. (1989) *Ocherki yazykovoho substrata* [Essays on Language Substratum]. Kyiv: Naukova dumka, 205 pp.
38. *Ukrayinska entsyklopedia* (2000) *Ukrayinska mova. Entsyklopedia* [Ukrainian Language: An Encyclopedia]. Kyiv: Ukrayinska entsyklopedia, 752 pp.
39. Oko (1993–1994) *Filosofiya yazyka: v granitsah i vne granits: mezhdunarodnaya seriya monografiy* [Language Philosophy: Within and without Limits: An International Monograph Series]. Kharkiv: Oko, Vol. 1 (192 pp.), Vol. 2 (176 pp.)
40. Sheveliov Yu. (1987) *Ukrayinska mova v pershiy polovyni dvadtsiatoho stolittia (1900–1941). Stan i status* [Ukrainian Language in the Early-to-Mid-XXth Century (1900–1941). Its Condition and Status]. Kyiv: Suchasnist, 295 pp.
41. Shevchenko L. (2014) *Horyzontamy modernoyi lingvistyky: monografiya* [Vistas of Modern Linguistics: A Monograph]. Kyiv: Kyiv University, 317 pp.

42. Shevchenko L. (2001) *Intelektualna evolutsiya ukrayinskoyi literaturnoyi movy: teoriya analizu: monohrafiya* [Intellectual Evolution of Ukrainian Literary Language: Theory of Analysis: A Monograph]. Kyiv: Kyiv University, 478 pp.

43. Shyrov V. (2004) *Fenomenolohiya leksyko-hrafichnykh system: monohrafiya* [Phenomenology of Lexicographical Systems: A Monograph]. Kyiv: Naukova dumka, 327 pp.

44. Shyrov V. (2005) *Elementy leksyko-hrafiy: monohrafiya* [Lexicographical Elements: A Monograph]. Kyiv: Dovira, 304 pp.

45. Shevchenko L. (ed.) (2015) *Yuryslinhvistyka: slovnyk terminiv i poniat* [Legilinguistics: Glossary and Conceptual Dictionary] (Shevchenko L., Derhach D., Syzonov D., Shmatko I.). Kyiv: Kyiv University, 348 pp.

46. Yavorska H. (2000) *Preskryptyvna lingvistyka yak dyskurs. Mova, kultura, vlada* [Prescriptive Linguistics as a Discourse. Language, Culture, and Power]. Kyiv: National Academy of Sciences of Ukraine, O. Potebnia Institute of Linguistics, 288 pp.

Summary

Current Language Studies shift Linguistics into the solving of communication tasks, strategies and tactics. All of them are considered as a marker of the functional resources of the language, its prospects. Ukrainian Neolinguistics, manifested by Media, Legal, Business, Political Linguistics, and other modern branches is aimed to develop a scientific sphere, where Linguistic scientific problems are solved. Even a rough list of scientific trends innovative for Linguistics is quite large one. It includes Neurolinguistic Programming, Computer Simulation, Linguistic Examination, Medialinguistics, Legal Linguistics, Political Linguistics, Business Linguistics, Linguistic Imageology, PR-linguistics, etc. All of them are syncretic sciences by nature and fill in the scientific lacunas, which are important completely for the comprehension of the social person development processes.

The phenomena, typical for the scientific knowledge in general happen in the classical Ukrainian Studies tradition. On the one hand, it is a specialization, which includes the deepening into the problem, its detailed investigation and argumentation. On the other hand, it is an extension of the range of the studied issues, connection with the adjacent spheres of the analyzed problem with an appropriate stating of new tasks of the other levels of scientific abstraction and possible general conclusions. The substantial theoretical principles and the formed view on the system and structural constitution of Ukrainian language, its historical origins, evolutionary changes, the arguments as for the national language ability to verbalize the language consciousness of the people and to become an all-round instrument of social and interpersonal communication in a new time have been already formed. The prospects issue is still an urgent one. Neolinguistics is appearing as a scientific society answers to the time challenges. Time is marked as an information epoch in a modern civilization.

Kyivan Medialinguistic school studies thoroughly different general and partial medialinguistic problems. The introduction of *Medialinguistics* specialization in T. Shevchenko Kyiv National University is considered as an answer to the time challenges. The project *All-Ukrainian Linguistic Dialogue* by the academician V. Shyrov has also a great prospect. The Language Studies tasks will stimulate the technologies development, which envisages the Neolinguistics content as a syncretic trend in a modern world-cognition.

Ukrainian Neolinguistics is an objective scientific reality, reflecting the general trends of the person intellectual development, the possibilities to construct, design and comprehend adequately in a long-term the problems of social development. Neolinguistics in Ukraine, commensurable with the world scientific search, has a serious prospect, though it needs the efforts consolidation, the elaboration of the development scientific strategy, the determination and argumentation of the priority tasks.

Keywords: Neolinguistics, Medialinguistics, Legal Linguistics, Political Linguistics, Ukrainian language Stylistics.